

troer jeg dog, at man, dersom det foreskrives Krigsministeriet at forsyne sig med Klæde igjennem de civile Straffeanstalter, vilde komme i Modsigelse med et Princip, som vi ellers altid udtale, nemlig den frie Concurrence ved Licitation. Jeg billiger aldeles, at Usherød Fabrik ikke skal vedligeholdes, men jeg troer, at det vilde være ligesaa uheldigt, at tvinge Ministeriet ind under en saadan Beslutning, som den foreslaaede, da jeg antager, at derved ville fremfalde ligesaamange Klager fra private Fabrikker og Haandværksfolk som dem, vi nu høre. Derfor skulde jeg meget ønske, at man vil frasalde dette Ændringsforslag.

Mourad: Jeg kan aldeles ikke tiltræde den Mening, der er bleven ytret af den ærede sidste Rigsdagsmand (Hør!). Bore Straffeanstalter koste langt mere, end de vilde koste, dersom Justitsministeren og Krigsministeren arbejdede sammen (Hør!); naar vi kunne faae disse to Ministre til i den her omhandlede Henseende at blive enige, saa vilde Resultatet være langt mere tilfredsstillende. Det er efter min Mening en stor Urigtighed, at man i Statshuusholdningen ikke følger den Grundsætning, som man dog følger i en fornuftig privat Huusholdning, nemlig, at naar man selv producerer Noget, som man har Brug for, at man da bruger det, som man selv producerer. Der er ikke Tale om at give Straffeanstalterne en ny Indretning; de fabrikere nu Klæde og der er ikke Tale om, at de skulde forandre denne Fabrikation. Det er dernæst ogsaa en stor og vigtig Grundsætning, netop med Hensyn til Concurrencen, der gjør det tilraadeligt, at den paatænkte Tanke bliver gennemført; naar Straffeanstalten nemlig skal arbejde for Private, saa kaster den sig ind paa Markedet (Hør!), i en Concurrence med de Private, og i denne Concurrence kunne de Private ikke staa sig; de maae bukke under, og det giver altid Anledning til meget grundede Klager, hvorimod der aldeles ikke kan være nogen Klage over, at Staten selv bruger det, den producerer, naar den, under Forhold som de nærværende, er nødt til at producere. Vi maa tage disse to Forhold og bedømme dem samlede, Straffeanstaltens Tarv og Militairetatens Tarv, og naar vi bedømme dem

som en Enhed, saa er det, jeg tillader mig at troe, at den Tanke, der er udtalt i Forslaget under Nr. 35, er meget fornuftig. Hvis en Mand kom og sagde, jeg vil forære Militairetaten det tilstrækkelige Klæde, saa tvivler jeg paa, at den ærede Krigsminister vilde sige: Nei, paa Grund af at Usherød skulde fabrikere Klædet, eller, hvis der kom en Mand til den ærede Krigsminister og sagde, jeg kan levere Klædet for den halve Priis, saa tvivler jeg ogsaa paa, at den ærede Krigsminister vilde sige nei til et saadant Tilbud. Men det Sidste er netop Tilfældet her, Straffeanstalterne kunne levere Militairetaten Klæde til en billigere Priis, thi det gjør ikke Noget, om det Tab, der lides ved Straffeanstalterne, kommer frem enten som en billig Salgspris til Militairetaten eller som en Underbalance paa disse Anstalters Budget. Hvis den ærede Krigsminister blot vil tænke sig, at Straffeanstalten kommer og byder ham Klædet til langt billigere Priis, end han selv kan producere det, saa troer jeg, at han vil give mig Ret deri. Saaledes som det nu er indrettet, lide vi derved, at Straffeanstalten ikke har tilbørlig Sysselsættelse, et betydeligt Tab. Dette angaaer nu Realiteten af Spørgsmaalet. Med Hensyn til Formaliteten, da maa jeg tilstaae, at jeg har overmaade megen Betænkelse ved at tilraade Thinget at antage Forslaget i den Form, hvori det nu foreligger. Jeg har i Udvalget bestandig været derimod, og det er kun en Forglemmelse, at det ikke her udtrykkelig er bemærket, at jeg ikke kunde tilraade dette Ændringsforslag. Jeg skjønner ikke rettere, end at det dog overstiger den Linie, som der efter min Mening bør trækkes for hvad der gjøres til Gjenstand for Budgettet (Hør!). Dersom den ærede Rigsdagsmands for Kjøbenhavns Amts 5te Valgfreds (Christensens) Mening var rigtig, at man kun gif ud paa, at faae et Votum af Thinget, saa er der jo en langt simplere Vej at betragte, nemlig Resolutionsveien; derved lægger Thinget sin Mening for Dagen for Regjeringen og giver den al Anledning til at tage Initiativet for at ordne denne Sag, men dersom et saadant Votum bliver optaget i selve Finantsloven, da faaer det efter min Mening en langt større